

רבי אביגדור ענטפערט...

שאלות פונעם המון עם אין אלע ענינים פון יהדות, השקפה, עצות,
און נאך, וואס זענען געענטפערט געווארן דורך

הגה"צ הכימא דיהודאי, הרב
רבי אביגדור מיללער זצ"ל

ביי די בארימטע ליל שישי שיעורים

יום
כיפור
מסעי' לייק
ז'איון ל"א

פראגע

**וואס פרובירן מיר צו טון
יום כיפור - תשובה מאהבה
אדער תשובה מיראה? מיר
טוען תשובה צוליב ליבשאפט
צום אויבערשטן אדער צוליב
מורא פון אים?**

ענטפער:

יעצט מיינע פריינד, לאמיר זיין אויפריכטיג,
אפנהארציג און דירעקט און זאגן דעם אמת. אויב א
מענטש לויפט ארויס פון א הויז וואס איז אין פייער,
גייען מיר אים פרעגן קשיות פארוואס ער לויפט?
קודם ארויס! עס גייט אונז נישט יעצט אן וויאזוי דו
טוסט תשובה; טו עס אין סיי-וועלכע וועג! מיר זענען
נישט בודק דייענע ציצית אויב לויפטו ארויס פון א הויז
כדי זיך צו ראטעווען דאס לעבן.

תשובה מאהבה איז א זאך וואס פארלאנגט
זייער א גרויסע הכנה. ליב צו האבן דעם אויבערשטן
איז פאר רוב פון אונז זייער א געמאכטע און נישט-
עכטע קאנצעפט. **תשובה מיראה** - צו מורא האבן פון
השי"ת, איז אויך אין א געוויסע זין נישט-עכט, אבער
עס איז מער דערגרייכבאר, עס איז נענטער צו אונז,
דעריבער די ערשטע זאך וואס מיר טראכטן יום כיפור
איז אז מיר ווילן לעבן נאך יום כיפור. "רבנו של עולם,
האב רחמנות אויף מיר! עס טוט מיר אזוי וויי וואס איך
האב געטון! איך וועל זיין בעסער!"

מיר זעען וואס עס איז געשען צו אנדערע מענטשן.
איבעראל ארום אונז האבן מיר ביישפילן ח"ו פון
גרויסע צרות וואס האט פאסירט צו יחידים.

דאס איז נומער איינס, "שוין אונז אפ! שמע קולנו...
חוס ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את תפילתינו."
שריי ארויס צוליב סיי וועלכע סיבה דו קענסט נאר.
אויב קענסטו טראכטן פון ווי מער ביישפילן פון
טראגעדיעס ר"ל - וואס דו האסט געזען איבעראל
ארום דיר - און דאס וועט דיר מאכן שרייען צום
באשעפער, טו עס! זיי נישט מזלזל דערין. יעדע זאך
וואס וועט מאכן די פיס שנעלער ארויס לויפן פון פייער
זאל ווערן איינגעשפאנט. סיי-וועלכע סארט כוחות
וואס וועט מאכן אז מען זאל שרייען צום באשעפער
און אים בעטן מחילה, זאל ווערן אויסגענוצט.

נאך יום כיפור קען מען זיך אראפזעצן און אנהייבן
טראכטן פון וועגן און מיטלען צוצוקומען צו אהבת ה'.
דאס איז א גרויסע קארירערע און מיר רעדן דא זייער
אסאך וועגן דעם.

אסאך מענטשן, ספעציעל בני תורה, טראכטן
נישט אין דעם ריכטונג. זיי קוקן אראפ מענטשן
וועלכע רעדן וועגן ליב האבן דעם באשעפער צוליב
די טובות וואס ער טוט פאר זיי. זייער מח איז נישט
צוגעוואוינט צו די מיני מחשבות. אבער זיי פארפאסן
איינס פון די גרעסטע אופנים פון הצלחה אין לעבן.

לערנט אייך ליב צו האבן דעם באשעפער אז איר
האט נישט קיין קאלאסטאמי, א לאך אין די זייט. איר
האט א נארמאלע ארויסגאנג-עפענונג ווי עס דארף
צו זיין און עס פונקציאנירט הונדערט פראצענט. האב

זאגן, "איך האב באשלאסן צו טון תשובה מאהבה. מען דארף אוועקגעבן א לעבנסצייט פון שטודירן ווי גליקליך מיר זענען. אלע ברכות וואס מיר באקומען צוזאמען מיט אלע מענטשן זענען אויך ברכות.

און אזוי, ווען א מענטש לערנט זיך צו זיין דאנקבאר צו הקב"ה ווען עס רעגנט, וועט ער קענען צוקומען צו תשובה מאהבה. און ער איז אויך דאנקבאר פארן פאקט אז די זון שיינט אויף יעדן אינדערפרי! **"ברוך אתה ה' יוצר המאורות!"** וויפיל פרומע מענטשן גייען דורך דעם ברכה און טראכטן ניטאמאל איינמאל וואס זיי רעדן דארט. און זיי וועלן אפ'חזוקן ווען זיי זעען עמיצען רעדן וועגן דאנקען פאר די זון, און טון תשובה ווייל ער האט ליב השי"ת צוליב די זון-שטראלן. זיי וועלן לאכן, "הא הא", אבער יעדן צופרי זאגסטו עס! עס איז די לענגסטע ברכה אין סידור! אויב אזוי מיינט עס אז דו לעבסט ווי א ראבאט; דו ווייסט ניטאמאל וואס דו זאגסט. דער ברכה מיינט דאנקבארקייט. דאס איז תשובה מאהבה.

אבער ווען עס קומט יום כיפור איז די צייט צו קורץ. לאמיר זאגן א מענטש דערטרונקט זיך, און ער איז א קראנקער מענטש. לאמיר זאגן ער האט א הארץ-קרענק, און ער האט די ביטערע מחלה ה", ער האט אסאך מחלות ל"ע און יעצט דערטרונקט ער זיך. און דו שטייסט דארט אויפן בארטן און דו האסט א מעדיצינישע טאוול פון אלע זיינע מחלות. און דו זאגסט, "אקעי, פאר זיין הארץ-מחלה דארף מען אים געבן א געוויסע ספעציעלע דיעטע. פאר זיין לעבער-קרענק האב איך דעם מעדיצין. און פאר יענע מחלה דארף מען אים געבן קימאו-טעראפי, און אזוי ווייטער." ער דערטרונקט זיך דערווייל און דו קוקסט אויף די "שטעק-ליסטע"?

פארגעס יעצט פון אלעם! שטרעק אויס א שטריק, ווארף אראפ א האלץ, קודם כל ראטעווע אים. די ערשטע זאך איז אים ארויסצונעמען פון וואסער.

במילא, די ערשטע ציל יום כיפור איז צו געראטעוועט ווערן פון די משפט פונעם יום הדין; אויף סיי-וועלכע וועג עס וועט נאר ארבעטן! אויב די פחד פונעם קבר ארבעט, נוץ עס. זארג דיך נישט יעצט אז עס איז בלויז תשובה מיראה. נוץ עס סיי-ווי! נאך יום כיפור זיי דיך מיישב און הייב אן ארבעטן

ליב השי"ת פאר א געזונטע קישקע!

"עה", זאגט איר, "איז עס נישט נאריש?" איר וועט צוריקגיין אין ישיבה און זיי וועלן זאגן, "וואס האט מען גערעדט דארט? ליב צו האבן השי"ת צוליב דיין קישקע?" זיי וועלן לאכן דערויף. מסכים, זיי א חכם אויב איר ווילט. אבער א מענטש וואס האט א קאלאסטאמי טראכט אנדערש. "אוי באשעפער" – זאגט ער. "הלואי וואלסטו מיך צוריקגעברענגט צו וואס איך האב געהאט בעפאר. איך בין געווען אזוי גליקליך! איך בין אזוי מקנא די מענטשן וואס לעבן א נארמאלע לעבן!"

און דא איז א מענטש, מען גייט אים דורך אויפן גאס; ער איז פארמשפט ארומצופארן מיט רעדער. ער קען מער קיינמאל נישט וואקן. האט ליב השי"ת אז איר קענט גיין! לערנט אייך צו זאגן יעדן אינדערפרי מיט א מוראדיגע שמחה **"ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם המכין מצעדי גברו"** – געלויבט ביסטו באשעפער אז דו האסט אהרגעשטעלט די פוסטריט פון א מענטש.

עס איז א קונץ צו קענען גיין גראד, זיך צו באלאנסירן אויף די צוויי פיס. איז עס נישט קיין וואונדערבארע דערגרייכונג אז די דיכטן שאקלען זיך גרינגערהייט אהין און צוריק? מען שפירט נישט קיין שום ווייטאג אין די דיכטן, און די קינען בייגן זיך און גראדן זיך אויס, און די אנקלען בייגן זיך און גראדן זיך אויס, בשעת אלע ביינער אין די פיס ארבעטן מיט א גליטישיגע שמיר צווישן די געלענקען.

אודאי, אויב האט איר ח"ו ארטריטיס זאלט איר זיין פרייליך אז איר קענט כאטש גיין. אבער אויב איר האט נישט קיין שום ווייטאג ווען איר גייט, עס איז א געשמאק צו גיין א קאמפליצירטע מעכאניזם מיט אלע סארט 'פוליס' און הייבערס; מוסקלען ארבעטן בענזאם איינס מיטן אנדערן. נסים אויף נסים אז זיי פונקציאנירן אלע אזוי מושלם'דיג. איר קענט גיין? עס איז אן אויסטערלישע שמחה!

אבער אויב איינער וועט חזק מאכן און זאגן, "וואס? דאנקען דעם אויבערשטן אז איך קען גיין? הא האז!" ער איז א לץ! ער מאכט חזק פון די געוואלדיגע מתנות פונעם אויבערשטן.

מען דארף דאס לערנען. אזוי טוט מען תשובה מאהבה. מען קען נישט טון תשובה מאהבה סתם מיטן

איר ענדיגט ווייסט איר אז כאטש איין ברכה האט איר מצליח געווען צו האבן כוונה.
דעם קומענדיגן טאג, אדער די קומענדיגע תפלה, קענסטו נאכאמאל נעמען די זעלבע ברכה און אריינטראכטן דערין נאך טיפער, אדער קענסטו גיין צו אן אנדערע ברכה. דורכ'ן זיך קאנצענטרירן אויף איין קליינע סומע אויפאמאל, וועט איר אנהייבן צו מצליח זיין צו קענען דאווענען מיט כוונה.

יום כיפור איז דא נאך א געדאנק וואס מען דארף טראכטן. אין צוגאב צו אריינטראכטן די ווערטער וואס מען זאגט, איז אויך דא די חיוב צו טראכטן אז דער אויבערשטער הערט אויס דינע תפילות און ער וויל דיר רייניגן.

איר געדענקט ווען איר זענט געווען א קליין קינד פון צוויי יאר אלט, און איר האט געהאט פולע הויזן. איר זענט געווען אזוי פארשעמט. איר זענט ארויפגעקראכן די שטיגן און געזאגט, "מאמי, איך האב פולע הויזן." די מאמע האט אייך גענומען און אייך אפגעוואשן.

אזוי דארף מען שפירן ווען השי"ת רייניגט אונז יום כיפור; "באשעפער, מיין טאטע, רייניג מיך. איך בין שמוציג." עס איז נאך ערגער ווי שמוציגע הויזן. "באשעפער, וואש מיך אפ." מען בעט פון השי"ת, "כפר לנו, סלח לנו, מחל לנו" – וואש מיך אפ, רייניג מיין נשמה."

צו באקומען נאך מער יראה. יראה איז אלעמאל וויכטיג! מער מורא פונעם קבר! יעדער איינער וויל לעבן. אבער אין צוגאב, שטודירט די טובות וואס דער אויבערשטער גיבט אייך יעדן טאג און אגאנצן טאג, און צוביסלעך וועט איר אויך לערנען ליב צו האבן השי"ת, און דאן אפשר קומענדיגן יום כיפור, אדער אפשר 20 יום כיפור'ס פון יעצט וועט איר אויך זוכה זיין צו תשובה מאהבה. (#568)

פראגע

וואס קען א מענטש טון אז ער זאל קענען בעסער אינזין האבן און זיך קאנצענטרירן ביים דאווענען?

ענטפער:

עס איז דא אן כלליות'דיגער סיסטעם, און עס איז ספעציעל נוגע פאר יום כיפור. בכלליות, **תפסת מרובה לא תפסת** (יומא פ א) – מען קען נישט טון אלעס אויפאמאל, במילא דארף מען אנהייבן קודם מיט'ן זיך קאנצענטרירן אויף איין פלאץ.

יעדן טאג וועל אויס איין קליינע שטיקל, לאמיר זאגן איין ברכה, און מאך אפ אז "איך גיי אריינלייגן אלע מיניע מחשבות אויף די איין ברכה. נישט קיין חילוק ווילאנג עס וועט נעמען."

לאמיר זאגן, דו ווילסט זאגן "סלח לנו". דו זאגסט "סלח לנו", און דו טראכסט, "זיי מיך מוחל באשעפער." און דו פרובירסט צו געדענקען עבירות אויף וואס דו דארפט תשובה טון.

"סלח לנו אבינו" – טראכט "אבינו" מיינט "אונזער טאטע"; דער אויבערשטער האט אונז ליב ווי א טאטע, און מיר האבן אים ליב ווי א טאטע; טראכט וועגן דעם. איין ברכה; קאנצענטריר דיר, לייג אריין כוחות, אפילו עס נעמט צוויי אדער דריי מינוט, נישט קיין חילוק. ווען

דער צווייטער באנד!

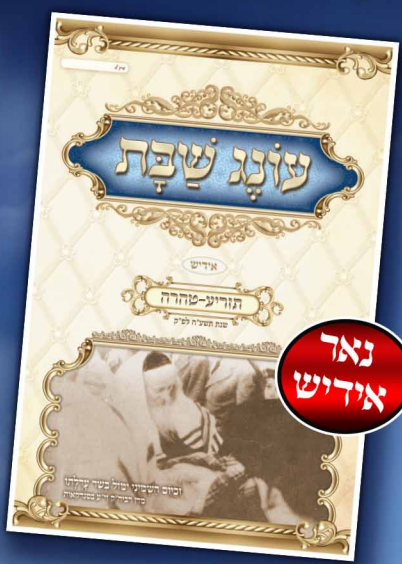
פונעם העכסט-פאפולערן ספר
וואס איז צעכאפט געווארן און
נאלאכטן די אויגן פון טויזנטער אידן
ארום פון דרוק!

אידיש!

**פרישע הונדערטער
פראגעס און ענטפערס**
אין אלע תחומי החיים, יהדות, השקפה,
עצות, לויט די לויטערע תורה השקפה

**דערקוויקט אייער
מח און נשמה!**

שדייבט אייך איין צו באקומען די הערליכע גליונות קונטרסים וועבענטליך אויף אימעיל

\$1
א וואך
מועדים \$3

ברילאנטענע און אייגנארטיגע גליונות קונטרסים, היימיש און געשמאק

זיך איינצושרייבן רופט מערכת להתענג: 845-662-2782

אדער שיקט אן אימעיל צו Subscribe@Lehisaneg.com

באשיינט אייער שמה, שבת התוועדות

- סידורים
- חומשים
- זמירות
- גליונות

קאסטום לויט אייער געשמאק

צו באשטעלן רופט:

מערכת להתענג 845-662-2782

אדער שיקט אן אימעיל צו Lehisaneg@Lehisaneg.com

די דאזיגע גליון ערשיינט וועכנטליך אין די הערליכע קונטרסים

עונג שבת/גוט שבת ש"ע" מערכת להתענג

צו באקומען די קונטרסים אויף אימעיל פאר בלויז \$1 א וואך קליקט אויפן פאלגענדע לינק

<http://goo.gl/forms/S8Ozcj4K1>

אדער שיקט אן אימעיל צו Subscribe@Lehisane.com

(אויף אונזער אימעיל ליסטע ווי אויך אויף לדעת, ערשיינט די גליון מיט צוויי וואכן אפגערוקט)

כל טוב